

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tost/43/2018
Identifikačné číslo spisu: 7018200785
Dátum vydania rozhodnutia: 25. októbra 2018
Meno a priezvisko: JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7018200785.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Dany Wänkeovej na neverejnom zasadnutí konanom dňa 25. októbra 2018 v Bratislave vo veci vyžiadanej osoby R. G., nar. XX.XX.XXXX, štátneho občana Slovenskej republiky, o sťažnosti vyžiadanej osoby proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo dňa 04. októbra 2018, sp. zn. 4Ntc/17/2018, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť vyžiadanej osoby R. G. zamieta.

O d ô v o d n e n i e

Uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 04. októbra 2018, sp. zn. 4Ntc/17/2018 bolo podľa § 16 ods.1 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatykácom rozkaze, v znení noviel (ďalej len „ZoEZR“) rozhodnuté o vzatí vyžiadanej osoby do vydávacej väzby, ktorá začala plynúť dňom 04. októbra 2018. Zároveň bolo rozhodnuté podľa § 80 ods. 1 písm. c) Tr. por., že sa vydávacia väzba vyžiadanej osoby nenahrádza dohľadom probačného a mediačného úradníka. Proti uvedenému uzneseniu Krajského súdu v Košiciach podala ihneď po jeho vyhlásení vyžiadaná osoba sťažnosť. Sťažnosť následne R. G. prostredníctvom obhajkyne písomne odôvodnil tým, že jeho väzba nie je dôvodná, keďže jediným dôvodom medzinárodného (správne zrejme európskeho) zatykača je fakt, že sa v Anglicku nedostavil na pojednávanie, čo zistila jeho obhajkyňa cez anglického obhajcu. Navrhol preto, aby najvyšší súd napadnuté uznesenie zrušil a prepustil ho z vydávacej väzby na slobodu s tým, že on sa dostaví do Anglicka sám a vec tam bude môcť byť ukončená. Prokurátor sa k podanej sťažnosti nevyjadril. Na základe podanej sťažnosti preskúmal najvyšší súd správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť a konanie týmto výrokom predchádzajúce a prišiel k záveru, že sťažnosť vyžiadanej osoby nie je dôvodná. Podľa § 16 ods. 1 ZoEZR ak je to potrebné na zabezpečenie prítomnosti vyžiadanej osoby v konaní o európskom zatykácom rozkaze na území Slovenskej republiky alebo na zabránenie, aby nedošlo k zmareniu účelu tohto konania, vezme ju sudca krajského súdu do vydávacej väzby. Urobí tak na návrh prokurátora vykonávajúceho predbežné vyšetrovanie. Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že boli splnené všetky podmienky na vzatie vyžiadanej osoby do vydávacej väzby, a preto rozhodol v naznačenom smere. Zároveň vzhľadom na osobu vyžiadanej osoby (opakovane páchaná trestná činnosť) a povahu prípadu (ide o násilnú trestnú činnosť), nemožno účel väzby dosiahnuť dohľadom probačného a mediačného úradníka. Vo vzťahu k výroku o vzatí do vydávacej väzby najvyšší súd

uvádza, že európsky zatýkací rozkaz je v zmysle ZoEZR založený na zásade vzájomného uznávania rozhodnutí medzi štátmi Európskej únie. Je to vyjadrenie určitej dôvery justičným orgánom členského štátu, že rozhodnutie orgánu iného členského štátu je vecne správne. Z ustanovenia článku 5 ods. 1 písm. c), písm. f) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a § 16 ZoEZR vyplýva, že inštitút vydávacej väzby v konaní o európskom zatýkacom rozkaze má iný charakter, než väzba v rozsahu jej úpravy v štvrtej hlave prvej časti prvého až tretieho dielu Trestného poriadku (§ 71 - § 87 Tr. por.). To platí nielen o dôvodoch tejto väzby (§ 71 Tr. por.), ale aj o rozhodovaní o väzbe (§ 72, najmä ods. 2 Tr. por.). Napriek tomu, že aj vydávacia väzba je prostriedkom na zabezpečenie účasti osoby obvinenej v konaní, tak v tomto konaní jej dôvody nie sú vymedzené tak striktné ako v ustanovení § 71 Tr. por. Osoba v konaní o predbežnej väzbe, vydávacej väzbe a o prípustnosti vydania do cudziny nemá postavenie obvineného. Účelom konania o vydanie do cudziny nie sú preto otázky viny alebo neviny, ale len otázka, či sú splnené zákonné predpoklady na vzatie osoby do predbežnej väzby, vydávacej väzby a či je prípustné jej vydanie ako vyžiadanej osoby. V takom konaní sa neskúma otázka prezumpcie neviny, trestnosť činu a ani právo na obhajobu v rozsahu, ktorý je v konaní pred trestným súdom Slovenskej republiky obvinenej osobe ústavne zaručený. Nie je teda potrebné na základe doteraz zistených konkrétnych skutočností konštatovať obavu z úteku, ovplyvňovanie dokazovania alebo páchania trestnej činnosti v zmysle § 71 ods. 1 písm. a), písm. b) alebo písm. c) Tr. por. Súd taktiež nepreskúmava dôvodnosť podozrenia zo spáchania skutku, pre ktorý je osoba vyžiadaná, a správnosť právnej kvalifikácie tohto činu z hľadiska práva štátu pôvodu (z hľadiska právneho poriadku Slovenskej republiky naposledy uvedenú otázku skúma až pri rozhodovaní o výkone európskeho zatýkacieho rozkazu podľa § 22 ods. 3 - 5, a to v súvislostiach použitia § 23 ZoEZR). Zdôrazniť je tiež potrebné, že účelom inštitútu vydávacej väzby je zabezpečiť prítomnosť vyžiadanej osoby na území Slovenskej republiky, pokiaľ nie je konanie o EZR na území Slovenskej republiky skončené tak, aby nedošlo k zmareniu jeho účelu. Korunný (Kráľovský) súd v Stoke on Trent v Spojenom kráľovstve vydal európsky zatýkací rozkaz dňa 15. marca 2018 na vyžiadajú R. G., pričom vydaniu tohto európskeho zatýkacieho rozkazu predchádzalo vydanie zatýkacieho rozkazu prvostupňovým orgánom zo dňa 01. februára 2018, ktorým je Magistrálny (Trestný) súd v North Staffordshire (North Staffordshire Magistrates Court). Ide o podkladové rozhodnutie, t. j. súdne rozhodnutie s rovnakým účinkom. R. G. je stíhaný pre trestný čin znásilnenia v rozpore s § 1 Zákona o sexuálnych trestných činoch z roku 2003, ktorý mal spáchať na tom skutkovom základe, že : „obeť je 26-ročná žena, ktorá býva na mieste činu na adrese M. X, XX A. S., J. Z. Q., J., čo je dom rozdelený na byty s viacerými obyvateľmi. Pre obyvateľov slúži spoločná toaleta, kuchyňa a sprcha. V nedeľu, dňa 25. októbra 2015 strávila obeť väčšinu večera s jej kamarátkou, ktorá býva v jednej z izieb v tom istom dome, pričom s ňou zostala asi do 23:00 hod, kedy odišla a vrátila sa do svojej izby. Pretože mala problémy zaspať, obeť sa rozhodla ísť na prízemie pre cigaretu, keď v tom bode stretla R. H., ktorý obeť pozval do jeho izby, o ktorú sa delil s jeho partnerkou E. U.. Potom, čo prišla do izby, sa stretla s niekoľkými mužmi, ktorí jej boli predstavení ako R. rodina. Obeť opisuje štyroch mužov v rozličnom veku, jeden, z ktorých bol obžalovaný R. G.. Konzumoval sa alkohol a obeť vypila tri vodky zmiešané s energetickým nápojom. Komunikácia sa zdala byť zložitá, pretože prítomné osoby rozprávali v slovenskom jazyku, E., R. a muž, ktorý sa volal D. boli tlmočníci. Nakoniec niekoľko z mužov odišlo a odviezol ich domov muž, ktorý sa volal S., ktorý sa potom vrátil. Medzi obžalovaným a obeťou bola komunikácia, pri ktorej obžalovaný obeť povedal, že je krásna, pričom obeť vysvetlila, že má priateľa, ktorého miluje. Asi okolo 02:30 - 03:00 hod. šla obeť na záchod, pričom ako šla, obžalovaný ju zastavil na chodbe a snažil sa ju pobožkať, okrem toho ju obžalovaný pritlačil ku stene a pokusal ju na krk. Ona ho odstrčila a šla späť k E. a povedala jej, čo sa stalo. Obeť sa potom vyjadrila, že sedela na posteli medzi E. a obžalovaným, kedy sa ju znovu snažil pobožkať. Vyjadrila sa, že obžalovanému opakovala, aby ju nechal na pokoji a že má priateľa hovoriac, že obžalovaný vyzeral „nasraný“. Obeť sa vyjadrila, že povedala E., že ide naspäť do posteľe, E. jej povedala, aby počkala, až dakedy odídu všetci muži. Potom, čo sa domnievala, že všetci muži vrátane obžalovaného odišli, šla asi po piatich minútach na poschodie do svojej izby. Povedala, že šla do svojej izby pre toaletný papier, potom hovorí, že šla na záchod, pričom, keď odchádzala zo záchodu, počula, ako niekto ide hore po schodoch a myslela si, že je to E. alebo R.. Obeť sa stretla s R. G., ktorý stál hore pri schodoch, obišla ho, aby sa dostala do svojej izby a snažila sa zavrieť dvere. Obžalovaný dal medzi dvere svoju nohu, aby obeť nemohla dvere zatvoriť, potom sa silou dostal do jej izby a strčil do nej, čím spadla na jej posteľ. Obeť sa snažila pohnúť sa na

opačnú stranu postele, pričom, ako tak spravila, obžalovaný sa umiestnil tak, že ju zozadu strčil na posteľ, skočil na ňu s jeho celou váhou tela a pritlačil ju ležiac na nej. Obeť sa snažila obžalovaného odstrčiť, ale bol príliš ťažký a silný. Obžalovaný zdrapil ľavé zápästie obeť a pritlačil ju dole, pričom ona sa snažila udrieť ho pravou päťou, ale nemohla sa k nemu dostať. Obžalovanému hovorila „NIE" a „CHOĎ DOLE". G. umiestnil svoju ruku na jej ústa, za použitia nôh si vyzliekol tepláky, odstrčil jej od seba jej nohy a dostal sa medzi ne. Vyjadrila sa, že jej s jeho rukou pustil zápästia a vyzliekol si vrch a rozopol si nohavice. S jeho penisom penetroval jej vagínu bez použitia kondómu. Útok trval asi päť minút. Obžalovaný odišiel bez toho, aby si obliekol vrch. Obeť potom nahlásila znásilnenie R., E. a D., ktorí ju podnietili, aby to nahlásila na políciu. Behom výsluchu sa obžalovaný vyjadril, že so sexom súhlasila. Súdoznalecké dôkazy podporujú skutočnosť, že sa uskutočnil pohlavný styk". Za uvedený trestný čin je možné uložiť v krajine pôvodu EZR trest odňatia slobody s hornou hranicou trestu odňatia slobody až na doživotie a tento trestný čin je zároveň v EZR priradený k jednej z kategórií trestných činov uvedených v §4 ods. 4 pod písmenom ab) ZoEZR. Nebolo preto potrebné s poukazom na § 4 ods. 3 ZoEZR skúmať otázku obojstrannej trestnosti skutku, pre ktorý je vyžadovaná osoba v Spojenom kráľovstve stíhaná. Dňa 19. septembra 2018 bol kuriérom a prostredníctvom Polície v Staffordshire, Spojené kráľovstvo, Krajskej prokuratúre Košice doručený originál európskeho zatýkacieho rozkazu, pričom jeho slovenský preklad bol doručený už dňa 5. septembra 2018 elektronickou poštou prostredníctvom ústredne SIRENE v Spojenom kráľovstve. Ako už bolo uvedené, účelom vydávacej väzby podľa § 16 ZoEZR je jednak zabezpečenie prítomnosti vyžadanej osoby v konaní o európskom zatýkacom rozkaze na území Slovenskej republiky alebo zabránenie, aby nedošlo k zmareniu účelu tohto konania. Okolnosti odôvodňujúce hrozbu zmarenia účelu konania o EZR sú vecou individuálneho posúdenia zo strany konajúcich orgánov vzhľadom na jednotlivé okolnosti prípadu, ako aj na osobné pomery vyžadanej osoby a môžu byť zistené nielen v rámci výsluchu vyžadanej osoby, ale môžu vyplývať už z obsahu samotného predloženého spisového materiálu (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3Tost/10/2017). V tejto súvislosti najvyšší súd uvádza, že vyžadovaná osoba má evidovaný trvalý pobyt v P., avšak bez uvedenia konkrétnej adresy. Z vyjadrenia vyžadanej osoby na výsluchu predchádzajúcim rozhodnutiu o väzbe vyplynulo, že migrovala mimo územia Slovenskej republiky za účelom zárobku. Z týchto skutočností je zrejme, že vyžadovaná osoba nemá problém vzdialiť sa z územia Slovenskej republiky, čím by objektívne mohlo prísť k zmareniu účelu konania o EZR. Tým je vzatie do vydávacej väzby dostatočne odôvodnené. S poukazom na uvedené skutočnosti sa potom nejaví ako dostatočné ani nahradenie vydávacej väzby iným, menej invazívnym prostriedkom, v konkrétnom prípade dohľadom probačného a mediačného úradníka. Nad rámec veci následne najvyšší súd upozorňuje krajský súd, že v odôvodnení napadnutého uznesenia zrejme mechanickým kopírovaním textu konštatoval, že boli splnené podmienky väzby podľa § 15 ZoEZR, pričom správne mal byť uvedený § 16 ZoEZR. Ide síce len o chybu v písaní, ktorá nemá na formálnu správnosť rozhodnutia vplyv, avšak takýto postup súdu rozhodne nenapomáha požiadavkám kladeným na presvedčivosť rozhodnutia. Na základe uvedených skutočností preto najvyšší súd sťažnosť vyžadanej osoby proti uzneseniu o vzatí do vydávacej väzby zamietol, pretože nie je dôvodná.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

